

1. Richard B. Gaffin jr. (red.), *Redemptive history and biblical interpretation: The shorter writings of Geerhardus Vos* (Philipsburg, 1980) bevat een (niet volledige) bibliografie van Vos, 547-559. Zie voor informatie over sympathisanten van Vos' theologie: <http://www.two-age.org> en <http://www.kerux.com>. Kerux Incorporated, opgericht in 1986 in Escondido, California, in kringen van het Westminster Theological Seminary aldaar, bevordert de studie van de bijbel in aansluiting bij de calvinistische traditie, onder meer door de uitgave van *Kerux, a Journal of Biblical Theological Preaching*. In dit periodiek verschijnen veel bijdragen over de theologie van Vos, die wordt beschouwd als de grondlegger van 'Reformed Biblical Theology'. De Kerux-website meldt over Vos' betekenis: 'His books, articles, sermons, and poetry describe the fundamental principles of the reformed biblical theological method. All contemporary practitioners of a genuine reformed biblical theology owe an inestimable debt to Vos'. Het Kerux-bestuur heeft een Vos-project gestart, dat beoogt alle tot nu toe ongepubliceerde manuscripten van Vos uit te geven. Ook wordt dit jaar de laatste hand gelegd aan een geannoteerde Engelse uitgave onder redactie van James T.

onbekende historische figuur, alleen nog in ere gehouden door een kleine groep Amerikaanse orthodoxe protestanten vanwege zijn opvatting van bijbelse theologie.¹ In de Nederlandse literatuur over de geschiedenis van het neocalvinisme wordt Vos' naam zelden genoemd. In Nederlandse en Amerikaanse (kerk-)historische publicaties over de Nederlandse emigrantengemeenschappen in Noord-Amerika en over Princeton Seminary speelt hij een min of meer geïsoleerde rol in de geschiedenis van de theologie en de kerkelijke opleidingen in dat land.² Peter S. Heslam noemt in zijn *Creating a christian worldview: Abraham Kuyper's lectures on Calvinism* Vos wel, maar Kuyper en diens Stone lezingen maken het onderwerp van het boek uit en niet Vos' specifieke rol in deze episode.

De afwezigheid van Vos in de geschiedschrijving is gedeeltelijk te verklaren uit het feit, dat hij, anders dan bijvoorbeeld Kuyper, niet graag in het centrum van de belangstelling stond. Hij was contemplatief van aard en gaf verre de voorkeur aan het leven van een academicus, onopgemerkt door de wereld levend tussen zijn geliefde boeken.³ Maar zijn bescheiden karakter en kloosterbestaan kunnen toch niet de beslissende rol verhullen die hij vervulde in het introduceren van Abraham Kuyper en het neocalvinisme in de kringen van de Christian Reformed Church en de Presbyterian Church in de Verenigde Staten.

In dit artikel wil ik de betekenis van Geerhardus Vos belichten als degene die Kuyper en het neocalvinisme in christelijke gereformeerde en presbyteriaanse kringen in de Verenigde Staten heeft geïntroduceerd. De successen en teleurstellingen die hem daarbij ten deel vielen zullen beschouwd worden in het licht van Vos' persoonlijke leven en de theologische agenda van de Nederlandse en Amerikaanse gemeenschappen waartoe hij behoorde.

Een Nederlandse jeugd

Om Vos' latere betekenis voor het neocalvinisme in het juiste licht te zien, moeten we het verhaal beginnen bij zijn jeugd. Geerhardus Vos werd geboren op 14 maart 1862 in Heerenveen. Zijn ouders Jan Hendrik Vos (1826-1913) en Aaltje Beuker (1829-1910) waren beiden afkomstig uit het graafschap Bentheim, gelegen aan de Duits-Nederlandse grens ter hoogte van Overijssel. Dit gebied had vanouds nauwe kerkelijke banden met Nederland. Vos' ouders behoorden tot de afgescheidenen, een groep van verspreid over Neder-